

Seat No. : _____

NF-142

November-2018

M.A., Sem.-III

503 : Sociology

(EA : Industry and Society in India)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

1. (અ) ઔદ્યોગીકરણની વ્યાખ્યા આપી, એની પૂર્વશરતો જણાવો. 14

અથવા

ઉદ્યોગવાદ અને ઔદ્યોગીકરણની અસરો જણાવો.

- (બ) નીચેનાના ટૂંકમાં જવાબ આપો. 4

- (1) ઉદ્યોગ એટલે શું ?
- (2) ઔદ્યોગીકરણનાં કોઈ બે લક્ષણો જણાવો.
- (3) ભારતમાં ટેકનીકલ શિક્ષણ આપતી મહત્ત્વની સંસ્થાનું નામ લખો.
- (4) કલાર્ટ શબ્દનો ઉપયોગ કોણે કર્યો ?

2. (અ) ઔદ્યોગીક સમાજનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ સમજાવો. 14

અથવા

ઔદ્યોગીક સમાજનો અર્થ અને સ્વરૂપ સમજાવી, કારખાનાને એક સામાજિક વ્યવસ્થા તરીકે મૂલવો.

- (બ) જોડકા જોડો. 4

(અ)

(બ)

(1) ચીન	(a) 1750
(2) અમેરિકા	(b) મૂડીવાદ સમાજ
(3) વ્યવસાય જૂથો	(c) સમાજવાદી સમાજ
(4) પૂર્વ ઔદ્યોગિક કાળ	(d) ગીલ્ડ

3. (અ) ઔદ્યોગિક સંચાલનનાં લક્ષણો અને સ્તરો સમજાવો. 14

અથવા

ઔદ્યોગિક સંચાલનનાં પ્રકારો અને કાર્યો જણાવો.

(બ) સંચાલનના સંદર્ભમાં નીચેનાના પૂરા નામ લખો. 3

(1) CEO

(2) L.O અને S.O

(3) HRM

4. (અ) ઔદ્યોગિક ઝઘડાના સ્વરૂપો અને અસરો સમજાવો. 14

અથવા

ઔદ્યોગિક સંબંધોના લક્ષણો જણાવી, ઔદ્યોગિક ઝઘડાના કારણો સમજાવો.

(બ) નીચેની ખાલીજગ્યા પૂરો. 3

(1) લવાદ એટલે _____.

(2) બોનસ એટલે _____.

(3) ઔદ્યોગિક ઝઘડાનો કાયદો _____ માં આવ્યો.

_____

Seat No. : _____

NF-142

November-2018

M.A., Sem.-III

503 : Sociology

(EA : Industry and Society in India)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : Attempt **all** questions.

1. (A) Give the definition of Industrialisation. State pre conditions of it. **14**

OR

State impacts of Industrialism and Industrialisation.

- (B) Give the brief answer in the following : **4**

- (1) What is Industry ?
- (2) State any two characteristics of Industrialisation.
- (3) Write name of important technical institutions in India.
- (4) Who use the word claste ?

2. (A) Explain origin and Development of Industrial Society. **14**

OR

Explain meaning and nature of Industrial society. Evaluate factory as a social system.

- (B) Match the column : **4**

A	B
(1) China	(a) 1750
(2) America	(b) Capitalist Society
(3) Professional Groups	(c) Communist Country
(4) Pre-Industrial Stage	(d) Guild

3. (A) Explain characteristics and stages of Industrial Management. **14**

OR

State types and functions of Industrial management.

- (B) Write the full form of the following with the reference to Management : **3**

- (1) CEO
- (2) L.O and S.O
- (3) HRM

4. (A) Explain forms and impact of Industrial Disputes. **14**

OR

State characteristics of Industrial relations. Explain causes for industrial disputes. **3**

- (B) Fill in the blanks :

- (1) Arbitrary means _____.
  - (2) Bonus means _____.
  - (3) Industrial Dispute Act emerged in _____.
- _____

NF-142

November-2018

M.A., Sem.-III

503 : Sociology

(EB : Field Work Training)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

(2) તમામ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. (અ) સામાજિક સંશોધનનું મહત્ત્વ સમજાવો.

14

અથવા

સેન્સસ અને સેમ્પલ સર્વેનો તફાવત ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

4

(1) નિરીક્ષણ એટલે શું ?

(2) સાદુ યદ્યચ્છ નિદર્શન એટલે શું ?

(3) સામાજિક સંશોધનના મુખ્ય ત્રણ ધ્યેયો જણાવો.

(4) ક્ષેત્રકાર્ય એટલે શું ?

2. (અ) સંશોધનમાં સંશોધક માટે કયા તબક્કાઓ મહત્ત્વના છે ?

14

અથવા

(1) વ્યક્તિ તપાસ પદ્ધતિ એટલે શું ?

(2) સંશોધનની આચાર સંહિતા જણાવો.

(બ) જોડકાં જોડો :

4

(અ)

(બ)

(1) ખ્યાલ

(a) ગૌણ માહિતી

(2) સંશોધન લેખ

(b) પરિવર્ત્ય

(3) મુલાકાત

(c) તાર્કિક રચના

(4) વય

(d) પ્રાથમિક માહિતી

3. (અ) તમારા સંશોધનમાં કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ જણાવો. 14

અથવા

ગુણાત્મક માહિતી એટલે શું ?

(બ) ખાલીજગ્યા પૂરો. 3

(1) કોષ્ટકના બે પ્રકાર છે _____ અને _____ .

(2) કમ્પ્યુટરનાં મુખ્ય _____ અને _____ ભાગ હોય છે.

(3) પરિવર્ત્યોનાં બે પ્રકાર છે _____ અને _____ .

4. (અ) સંશોધન અહેવાલ વાચક વર્ગના પ્રકારો જણાવો. તમારા સંશોધનના મુખ્ય મુદ્દા જણાવો. 14

અથવા

અહેવાલ લેખનનાં તબક્કાઓ જણાવો.

(બ) નીચેનાના ટૂંકમાં જવાબ આપો. 3

(1) સારાંશ અહેવાલ એટલે શું ?

(2) સંશોધન લેખ એટલે શું ?

(3) પાઠ્યટીપ એટલે શું ?

_____

Seat No. : _____

NF-142

November-2018

M.A., Sem.-III

503 : Sociology
(EB : Field Work Training)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Attempt **all** questions.
(2) **All** questions carry equal marks.

1. (A) Explain the importance of Social Research. **14**

OR

Explain with illustration the difference between census and sample survey.

- (B) Write short answers in the following : **4**

- (1) What is observation ?
- (2) What is simple random sampling ?
- (3) State main three purposes of social research.
- (4) What is field work ?

2. (A) Which stage are important for researcher in research ? **14**

OR

- (1) What is case study method ?
- (2) State ethics in research.

- (B) Match the column : **4**

A

B

(1) Concept	(a) Secondary data
(2) Research Article	(b) Variable
(3) Interview	(c) Logical Structure
(4) Age	(d) Primary data

3. (A) State use of computer in your research. **14**

OR

What is qualitative data ?

- (B) Fill in the blanks : 3
- (1) There are two types of tables _____ and _____.
  - (2) _____ and _____ are a part of computer.
  - (3) There are two types of variable _____ and _____.

4. (A) State types of audience for writing a research report. Write main points of your research. 14

OR

State stages of report writing.

- (B) Write brief answers in the following : 3
- (1) What is summary report ?
  - (2) What is research article ?
  - (3) What is footnote ?
- _____